

Verslag

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen

2024

SPW

Goed voor
elkaar

Inhoud

Voorwoord	3
Verantwoord beleggen in getallen	4
1. Ons beleid voor verantwoord beleggen	5
2. Het insluiten van verantwoorde beleggingen	8
3. Beleggen in de Duurzame Ontwikkelingsdoelen	10
4. Omgaan met klimaatverandering	13
5. Streven naar behoud van biodiversiteit	16
6. Mensenrechten	17
7. Goed bestuur	18
8. Vooruitblik 2025	19
 Bijlage	
Gebruikte afkortingen	20

Voorwoord

Een goed pensioen in een leefbare wereld

SPW kijkt tevreden terug op wat we in 2024 hebben bereikt met Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB). We krijgen waardering voor onze keuzes en de prioriteiten die we stellen.

Onderzoek onder de pensioendeelnemers laat zien dat ons beleggingsbeleid aansluit bij hun wensen en verwachtingen. Een grote meerderheid vindt onze vier hoofdthema's belangrijk: klimaat, biodiversiteit, mensenrechten en goed bestuur. Bijvoorbeeld 78% vindt goed bestuur belangrijk en 66% klimaat.

We hechten hier enorm aan. Het zijn deze deelnemers voor wie we ons dagelijks inzetten. De premies die deelnemers en werkgevers elke maand betalen, beleggen we via onze vermogensbeheerder. Dit doen we onder andere in bedrijven, obligaties en vastgoedprojecten. We vinden het belangrijk dat deze een goed rendement opleveren, maar ook verantwoord omgaan met mens en milieu.

Blij zijn we ook met de waardering van buitenaf. Op de ranglijst van duurzame Nederlandse pensioenfondsen van de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO) staan we op een zevende plaats. In de categorie van pensioenfondsen met een vergelijkbare grootte (met een belegd vermogen van 10 tot 30 miljard euro) staan we op de derde plaats. We zien dit als een stimulans ons MVB-beleid verder te ontwikkelen.

In 2024 hebben we ons uitsluitingsbeleid voor staatsobligaties aangescherpt. We voegden criteria toe voor biodiversiteit, klimaat en goed bestuur. Ook scherpten we de criteria voor mensenrechten aan.

Eind 2024 maakten we bekend dat we samen met onze partner Amvest ongeveer 900 miljoen euro gaan investeren in huurwoningen in het middensegment. Zo willen we de doorstroming op de Nederlandse woningmarkt verbeteren. De nadruk ligt op betaalbare en duurzame huurwoningen die aantrekkelijk zijn voor starters, senioren en mensen met een middeninkomen. Dit is een van onze bijdragen aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de VN. We bouwen mee aan duurzame steden en gemeenschappen.

Het klimaat blijft onze aandacht houden. In 2024 was de CO₂-voetafdruk van onze beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties (scope 1 en 2) 49% kleiner dan in het peiljaar 2019. Ook hebben we ons Klimaatactieplan bijgewerkt met nieuwe plannen voor bijvoorbeeld staatsobligaties en private equity.

Dit zijn tastbare resultaten die daadwerkelijk bijdragen aan een leefbare wereld. Een wereld waarin onze deelnemers kunnen genieten van een goed pensioen. Samen met hen en onze andere stakeholders zetten we ons hier blijvend voor in.

Bestuur Stichting Pensioenfonds voor de Woningcorporaties

Verantwoord beleggen in getallen

Op deze pagina vatten we de resultaten samen van ons beleid voor Maatschappelijk Verantwoord Beleggen in 2024, met tussen haakjes de resultaten in 2023. Verderop in dit verslag lichten we de doelstellingen en behaalde resultaten toe.

**€ 15,9
miljard**

Totaal belegd vermogen

(€ 14,8 miljard)

€ 2,8 miljard

**Belegd in de Duurzame
Ontwikkelingsdoelen**

(€ 3,1 miljard)

**€ 455
miljoen**

**Beleggingen in
obligaties met
duurzaam oogmerk**

(€ 554 miljoen)¹

-49%

**Daling van de CO₂-voetafdruk
van onze aandelen en
bedrijfsobligaties t.o.v. 2019**

(-35%)

**Aantal aandeelhouders-
vergaderingen waarop is
gestemd**

3.979

(5.048)

189

**Aantal beursgenoteerde bedrijven
waarmee contact was over
duurzaamheid en goed bestuur**

(433)

**60% voor/
39% tegen**

**Stemmen bij
beloningsvoorstellen**

(51%/47%)

**Aantal bedrijven
op onze uitsluitingslijst**

159

(151)

73

**Aantal landen op
onze uitsluitingslijst
voor staatsobligaties**

(26)

¹ Hoewel sprake is van een duurzaam oogmerk, kwalificeren deze obligaties niet per definitie als duurzame investering in de zin van de SFDR.

1. Ons beleid voor verantwoord beleggen

Een goed rendement op onze beleggingen is belangrijk; zo houden we de pensioenen voor onze deelnemers betaalbaar en zorgen we nu en in de toekomst goed voor elkaar. Dat goede rendement willen we op een verantwoorde manier behalen.

We beleggen de pensioenpremies die werknemers en werkgevers elke maand betalen. Bijvoorbeeld in aandelen, obligaties en vastgoed. Dat doen we omdat beleggen op lange termijn meer oplevert dan sparen. Onze belangrijkste taak als pensioenfonds is te zorgen voor een goed en betaalbaar pensioen.

We willen dat de bedrijven en overheden waarin we beleggen verantwoord omgaan met mens en milieu en dat ze goed worden bestuurd. Zo geven we invulling aan onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. Ook is het onze overtuiging dat bedrijven die hier aandacht voor hebben op lange termijn beter presteren en dat beleggen in deze bedrijven een lager risico met zich meebrengt.

Bij de bedrijven waarin we beleggen gebruiken we onze invloed om duurzaamheid en goed bestuur te bevorderen. We maken – via onze vermogensbeheerder APG – gebruik van onze

aandeelhoudersrechten en gaan met bedrijven in gesprek over onze verwachtingen (engagement).

Onze vier thema's

Ons beleid (2021-2025) voor Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB) – dat we samen met APG hebben opgesteld – vormt het richtsnoer voor onze aanpak. We richten ons op thema's die voor onze deelnemers en andere belanghebbenden aansprekend en herkenbaar zijn. Het gaat om vier thema's die urgent zijn voor de samenleving en het milieu en waarop ons pensioenfonds invloed kan uitoefenen: klimaat, biodiversiteit, mensenrechten en goed bestuur.

Klimaat

- We beleggen nog meer in bedrijven (en vastgoed) die bijdragen aan oplossingen voor klimaatverandering.
- We brengen de CO₂-voetafdruk van onze beleggingen verder terug.
- We hebben ambitieuze klimaatdoelen voor 2030 om in de pas te lopen met het Klimaat-akkoord van Parijs.

Biodiversiteit

- We willen bijdragen aan het behoud van flora en fauna.
- We sluiten via onze vermogensbeheerder aan bij initiatieven die breed worden onderschreven en steunen de ontwikkeling van meetbare criteria om met bedrijven het gesprek aan te kunnen gaan.
- Via onze vermogensbeheerder zijn we een actieve aandeelhouder binnen het SPRING-initiatief van PRI om biodiversiteitsverlies voor 2030 te stoppen en terug te draaien.

Mensenrechten

- Respect voor mensenrechten is een voorwaarde om 'Goed voor elkaar' te zijn.
- Het is onze visie dat alle bedrijven en overheden de mensenrechten moeten respecteren.
- We hanteren duidelijke criteria op basis van internationale standaarden om te beoordelen of bedrijven de mensenrechten respecteren.

Goed bestuur

- Goed bestuur betekent een duidelijk beleid, met concrete (duurzame) doelstellingen en transparantie.
- We willen dat bedrijven 'verantwoord ondernemen' onderdeel maken van de bedrijfsstrategie en geven daarin zelf het goede voorbeeld.
- We hebben duidelijke normen voor stemmen over beloningen, diversiteit in het bestuur en de voortgang van klimaatplannen.

De keuze voor deze thema's is mede tot stand gekomen op basis van onderzoek onder onze deelnemers en leden van ons Verantwoordingsorgaan. Ook hebben we voor het vormgeven van het beleid gesprekken gevoerd met aangesloten werkgevers en relevante maatschappelijke organisaties. In de toekomst zullen we met onze deelnemers en andere belanghebbenden in gesprek blijven over maatschappelijk verantwoord beleggen.

Onze instrumenten voor verantwoord beleggen

Om goede beleggingsbeslissingen te kunnen nemen, letten we nadrukkelijk op vier factoren: rendement, risico, kosten én hoe bedrijven en overheden omgaan met milieu, maatschappij en goed bestuur. Deze laatste factor noemen we ook wel ESG (Environmental, Social, Governance). Structurele aandacht voor ESG in alle beleggingscategorieën is de kern van ons MVB-beleid.

Behalve dat we structurele aandacht geven aan ESG, sluiten we sommige staatsobligaties en bedrijven uit (zie hoofdstuk 2), beleggen we in bedrijven, vastgoed en projecten die bijdragen aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (hoofdstuk 3) en hebben we een doelstelling voor het verkleinen van de CO₂-voetafdruk van onze aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuille (hoofdstuk 4). Als betrokken aandeelhouder gaan we het gesprek aan met de bedrijven waarin we beleggen (engagement) en stemmen we op aandeelhoudersvergaderingen (hoofdstuk 7).

Inbedding in de organisatie

Ons MVB-beleid steunt op de volgende uitgangspunten:

- Het MVB-beleid is een integraal onderdeel van ons (strategisch) beleggingsbeleid en omvat alle beleggingscategorieën in onze portefeuille.
- MVB is een integraal onderdeel van ons beleggingsproces.
- Het MVB-beleid is opgesteld in lijn met internationale richtlijnen en standaarden.
- We streven naar een goed pensioen voor deelnemers én naar het creëren van langetermijnwaarde voor de maatschappij.

Ons beleggingsbeleid (en daarmee ook het MVB-beleid) wordt vastgesteld door het SPW-bestuur, dat hierbij ondersteuning krijgt van het Bestuursbureau en de Balansmanagement-commissie. De uitvoering is ondergebracht bij APG, dat ons pensioenvermogen beheert. Als in dit verslag wordt gesproken over uitvoering of vermogensbeheer, is APG de betreffende uitvoerder of vermogensbeheerder.

Inrichting van de governance

Beleid

SPW-Bestuur

SPW-Bestuursbureau

Beheer

Vermogensbeheerder APG

Externe managers

Beleggingen

Verantwoord beleggen staat geregeld op de agenda van het SPW-bestuur. Ook wordt er extra aandacht aan gegeven tijdens studie- en kennisdagen. In 2024 had het bestuur veel aandacht voor de informatieverstrekking over duurzaamheid en voor het onderzoeken van de mogelijkheden om in onze beleggingsaanpak nog meer rekening te houden met milieu, maatschappij en goed bestuur. Zo was er in mei 2024 een beeldvormende sessie met het bestuur over impactbeleggen.

Samenwerken in duurzaamheid

SPW doet mee aan verschillende samenwerkingsverbanden die zijn gericht op heldere regels voor verantwoord ondernemen en goed ondernemingsbestuur. In Nederland gaat het onder meer om de institutionele beleggersvereniging [Eumedion](#), die als doel heeft de ESG-prestaties van beursgenoteerde bedrijven te verbeteren. Ook zijn we lid van de [Principles for Responsible Investment](#) (PRI), een internationaal netwerk van institutionele beleggers, banken en vermogensbeheerders, die samen optrekken om verantwoord beleggen verder te ontwikkelen. Via ons lidmaatschap willen we onze kennis en inzicht op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen vergroten.

APG is mede namens ons actief binnen het [International Corporate Governance Network](#) (ICGN), een samenwerkingsverband van beleggers dat goed ondernemingsbestuur bevordert. Op het gebied van klimaat wordt samengewerkt binnen [Climate Action 100+](#) en de Dutch Climate Coalition (zie hoofdstuk 4). Wat biodiversiteit betreft is APG mede namens ons verbonden aan onder meer het [Partnership for Biodiversity Accounting Financials](#) (PBAF), de [Taskforce on Nature-related Financial Disclosures](#) (TNFD) en de [Finance for Biodiversity Pledge](#) (hoofdstuk 5).

Aansluiten bij regelgeving

In 2024 heeft SPW de informatie op haar website over de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) aangepast. De SFDR ziet toe op informatieverstrekking over duurzaamheid. Omdat de pensioenregelingen van SPW ecologische en/of sociale kenmerken promoten, verstrekt het fonds in het jaarverslag informatie over duurzaamheid. In bijlage SFDR van dat jaarverslag zijn we ook transparant over de mate van afstemming van onze beleggingen op het Europese kader ter bevordering van duurzame beleggingen (ook wel de 'EU Taxonomie').

Bijdragen aan betere prestaties

Onze vermogensbeheerder APG is regelmatig in contact met bedrijven en fondsen waarin wordt belegd, ook over verbeteringen op het gebied van duurzaamheid (engagement). Hierdoor blijft APG op de hoogte van risico's en kansen en kan met het management van het bedrijf de dialoog worden aangegaan over de verduurzamingsstrategie.

Dit geldt voor zowel beursgenoteerde als niet-beursgenoteerde beleggingen. Daarnaast oefent APG invloed uit door te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen (AVA's) van bedrijven. APG werkt ook met marktpartijen samen om verantwoord beleggen centraal te stellen.

Communicatie met stakeholders

SPW wil deelnemers en andere stakeholders (belanghebbenden) op een transparante manier informeren. Op de website en in onze nieuwsbrief publiceren we geregeld nieuwsberichten over verantwoord beleggen.

Ook staat op onze website:

- ons beleid voor Maatschappelijk Verantwoord Beleggen;
- overzichten van de aandelen, bedrijfsobligaties en staatsobligaties waarin SPW belegt;
- een overzicht van bedrijven en staatsobligaties die zijn uitgesloten;
- een overzicht van bedrijven waarmee we engagement hebben gevoerd;
- een overzicht van bedrijven waarmee het engagement is beëindigd;
- uitleg hoe we aan relevante regelgeving en standaarden voldoen;
- een [tool](#) waarmee kan worden opgezocht hoe we hebben gestemd op aandeelhoudersvergaderingen.

Ook met dit (jaarlijkse) verslag Maatschappelijk Verantwoord Beleggen informeren we deelnemers en andere stakeholders over hoe we verantwoord beleggen. Onder meer lichten we behaalde resultaten toe.

Waardering voor onze aanpak

SPW blijft zich op het gebied van verantwoord beleggen ontwikkelen. We krijgen daar ook waardering voor: op de [ranglijst](#) van duurzame Nederlandse pensioenfondsen, opgesteld door de [Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling](#) (VBDO) nemen we de zevende plaats in.² In de categorie pensioenfondsen met een belegd vermogen tussen € 10 miljard en € 30 miljard behaalde SPW de derde plaats. Opnieuw scoorden we vooral goed op de uitvoering van het beleid.

Maatschappelijk verantwoord beleggen: wat doet dat met het rendement?

Maatschappelijk verantwoord beleggen biedt kansen. Met onze beleggingen kunnen we een bijdrage leveren aan de transitie die nodig is voor een duurzame toekomst. We zijn ervan overtuigd dat zulke beleggingen op lange termijn ook financieel beter presteren. Wetenschappelijk onderzoek steunt ons in de overtuiging dat verantwoord beleggen bijdraagt aan het pensioenrendement en het risico vermindert.³ Onze vermogensbeheerder APG heeft in 2018 indices ontwikkeld die inzicht geven in het effect van insluiten en uitsluiten (hoofdstuk 2) op de aandelenportefeuille van SPW.

Ook in 2024 onderzocht APG de impact van ons MVB-beleid op het risico- en rendementsprofiel van liquide (eenvoudig verhandelbare) beleggingen in onze portefeuille. Dat deden we aan de hand van een vergelijking van het risico en rendement van de aangepaste indices (voor de uitvoering van ons beleid) met een marktgemiddelde (benchmark) waarin ook aandelen of bedrijfsobligaties zitten waarin we op grond van het insluitings- of uitsluitingsbeleid niet beleggen. We keken hierbij niet naar actieve keuzes van de portefeuillemanagers ten opzichte van de aangepaste indices. Uit deze analyse blijkt dat het effect van dit beleid in 2024 over het geheel bezien negatief was. In 2023 was het effect op het rendement van zowel insluiten als uitsluiten positief. Dit effect was in 2022 negatief en het jaar ervoor positief. Conclusies over het effect op het pensioenrendement op lange termijn kunnen we pas trekken als over een langere periode is gemeten.

² In 2023 stond SPW op plaats 9, maar vanwege een verandering in de methodiek is een vergelijking niet een-op-een te maken. Vanaf 2024 wordt de lijst niet meer elk jaar gepresenteerd, maar eens in de twee jaar.

³ Zie onder andere K. Koedijk & S. Wetzels (2020) Wat weten we nu écht over verantwoord beleggen? en T. Whelan, U. Atz & C. Clark (2021) ESG and financial performance: Uncovering the relationship in aggregating evidence from 1,000 plus studies published between 2015-2022.

2. Het insluiten van verantwoorde beleggingen

We beleggen graag in bedrijven, overheden, vastgoed, fondsen en andere investeringen die verantwoord omgaan met mens en milieu, en zorgvuldig worden bestuurd. SPW neemt deze ESG-factoren mee in de beleggingsbeslissingen, naast rendement, risico en kosten. Dit noemen we het insluitingsbeleid.

Koplopers en middenmoters

Samen met APG hebben we duurzaamheidscriteria opgesteld waaraan bedrijven moeten voldoen. Aan de hand van deze factoren beoordelen we systematisch alle bedrijven waarin we via aandelen of obligaties kunnen beleggen.

In 2024 implementeerden we een aangescherpt insluitingsbeleid. We willen alleen nog beleggen in bedrijven die leiderschap op verantwoord ondernemen tonen (koplopers) of voldoen aan al onze ESG-criteria (middenmoters). Hiertoe scherpten we bestaande ESG-criteria aan en voegden we vereisten toe.

In een beperkt aantal bedrijven die niet volledig voldoen aan deze aangescherpte vereisten beleggen we alleen bij uitzondering en onder de voorwaarde dat onze vermogensbeheerder verwacht dat het bedrijf kan worden aangezet tot verbetering. Met deze bedrijven voert onze vermogensbeheerder een dialoog om ze aan te sporen verantwoord te werk te gaan. De voortgang houden we in de gaten door onze verwachtingen vooraf duidelijk te maken en hier regelmatig op te toetsen. Bij gebrek aan voortgang kan worden besloten tot verkoop van de belegging.

Met dit het insluitingsbeleid voldoen we aan de [OESO-richtlijnen](#) voor:

- het systematisch vaststellen van de negatieve gevolgen van activiteiten van bedrijven waarin wordt belegd voor de samenleving en het milieu;

- het uitoefenen van invloed op bedrijven om de negatieve gevolgen van hun activiteiten voor de samenleving en het milieu te beperken.

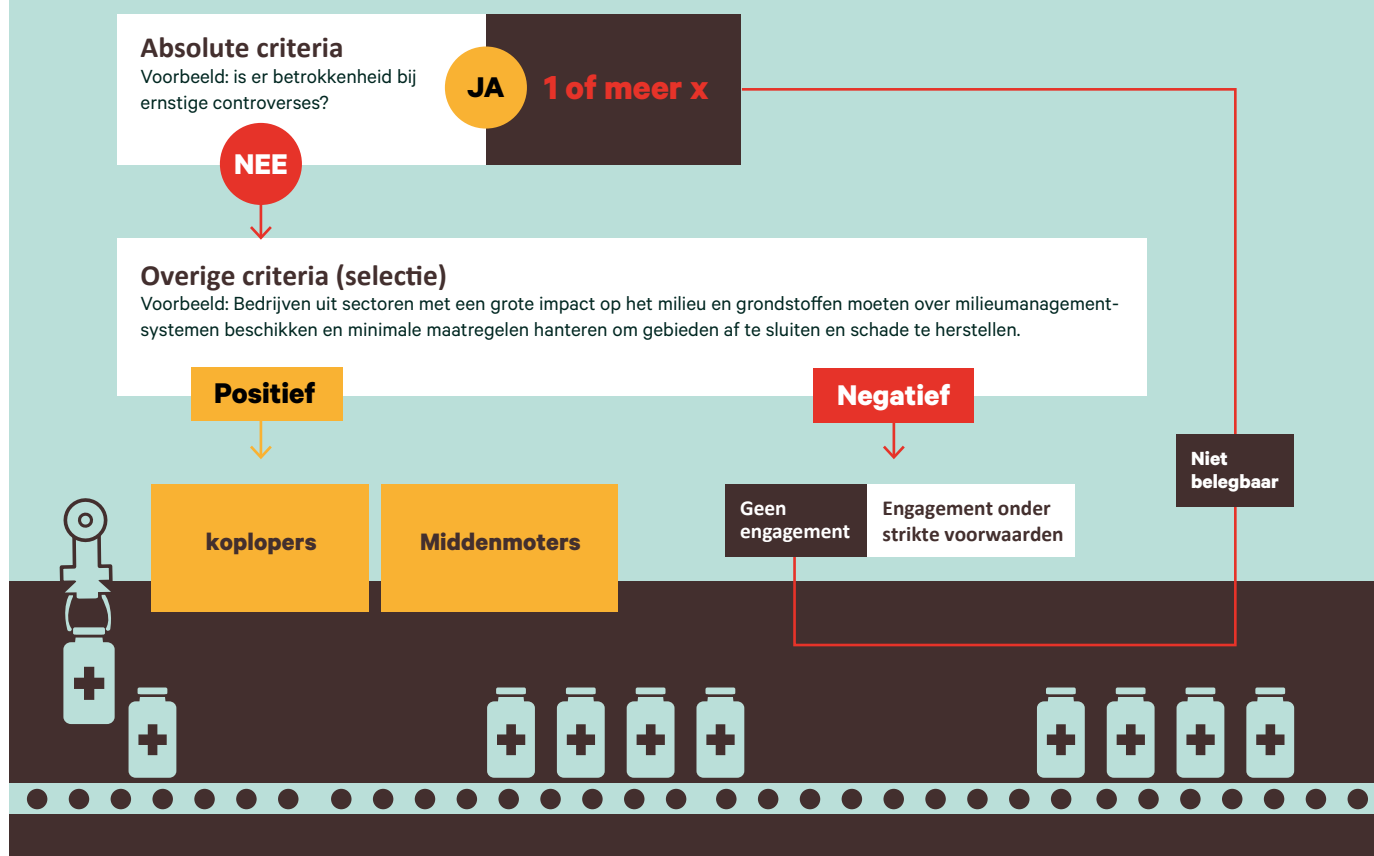
Hoe beoordelen we bedrijven?

Voor het bepalen van de ESG-prestaties van bedrijven, gaan we na of ze beleid hebben voor verantwoord ondernemen. Daarbij sluiten we aan bij de [UN Global Compact](#) (UNGC). Ook controleren we of bedrijven deze afspraken in de praktijk nakomen en of er incidenten zijn, zoals ongevallen of milieuvervuiling.

De criteria verschillen per bedrijfstak en houden rekening met specifieke risico's die in de sector spelen. We kijken ook naar de landen en regio's waar bedrijven actief zijn. Zijn bedrijven actief in gebieden met een verhoogd risico op mensenrechtenschendingen? Dan verwachten we dat ze een goed mensenrechtenbeleid hebben.

In de figuur op de volgende pagina is weergegeven hoe we bedrijven beoordelen volgens het insluitingsbeleid.

Alle bedrijven waarin we kunnen beleggen

Aandacht voor ESG bij staatsobligaties

Ook bij staatsobligaties nemen we ESG-factoren mee bij het beoordelen van beleggingen. APG kijkt bijvoorbeeld naar de CO₂-uitstoot van het land dat de staatsobligaties uitgeeft. Ook beoordeelt onze vermogensbeheerder onder andere de kwaliteit van de betrokken overheid, haar financiële positie en het vermogen van het land om zich aan te passen aan klimaatverandering en de energietransitie.

APG brengt in kaart welk deel van onze staatsobligatieportefeuille is belegd in landen met een hoog klimaatrisico.⁴ SPW belegt vooral in staatsobligaties van landen met een hoge kredietwaardigheid. Over het algemeen geldt dat dergelijke landen minder kwetsbaar zijn voor de gevolgen van klimaatverandering.

We stellen de CO₂-voetafdruk van onze beleggingen in staatsobligaties vast volgens de PCAF-methode voor staatsobligaties.

Uitsluiten

In sommige bedrijven of staatsobligaties beleggen we op voorhand niet. SPW belegt niet in bedrijven die betrokken zijn bij de productie van tabak, clusterbommen, landmijnen, biologische en chemische wapens en (belangrijke onderdelen van) kernwapens.⁵ We beleggen

evenmin in staatsobligaties van landen waarvoor een bindend wapenembargo van de Verenigde Naties of de Europese Unie geldt of van landen die burgervrijheden en democratie ernstig beperken.

In 2024 scherpsten we het uitsluitingsbeleid voor staatsobligaties aan. We voegden criteria toe voor biodiversiteit, klimaat en goed bestuur. Ook scherpsten we onze criteria op het gebied van mensenrechten aan. Daarnaast geldt het uitsluitingsbeleid voor staatsobligaties sinds 1 juni 2024 ook voor obligaties uitgegeven door overheidsgerelateerde organisaties en bedrijven die volledig eigendom zijn van de landen op de lijst van uitgesloten staatsobligaties.

De lijst van bedrijven en staatsobligaties die we uitsluiten staat op onze [website](#).

⁴ Daarbij gaat het zowel om fysieke risico's als transitierisico's. Voor fysieke risico's maakt APG gebruik van data van ND-GAIN over de kwetsbaarheid van landen voor de gevolgen van klimaatverandering; voor transitierisico's wordt onder andere gekeken naar afhankelijkheid van fossiele brandstoffen, CO₂-intensiteit en het vermogen van landen om over te schakelen naar een CO₂-arme economie.

⁵ Fabrikanten van (onderdelen van) defensiematerieel waarvoor geen verbod geldt op basis van internationale verdragen waarbij Nederland is aangesloten, zijn niet uitgesloten van belegging.

3. Beleggen in de Duurzame Ontwikkelingsdoelen

We beleggen in bedrijven die met hun producten en diensten bijdragen aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen. Deze beleggingen noemen we Sustainable Development Investments (SDI's).

De [Duurzame Ontwikkelingsdoelen](#) (Sustainable Development Goals, SDG's) zijn in 2015 opgesteld door de Verenigde Naties en richten zich op bijvoorbeeld gezondheid en welzijn, duurzame steden en gemeenschappen, en eerlijk werk. Eind 2024 hadden we € 2,8 miljard belegd in bedrijven, vastgoed en projecten die bijdragen aan de SDG's. Dat is 18% van ons belegd vermogen.

Wat is beleggen in duurzame ontwikkeling?

Onze uitvoerder APG heeft samen met een andere pensioenuitvoerder een raamwerk ontwikkeld om te beoordelen of een bedrijf

met zijn producten en diensten bijdraagt aan de SDG's.⁶ Ook andere grote beleggers maken inmiddels gebruik van deze standaard.

Zoals alle beleggingen moeten SDI's voldoen aan onze criteria voor rendement, risico en kosten. Als een bedrijf een reële bijdrage levert aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen, zien we dat als een belangrijk voordeel en een extra argument om in dat bedrijf te beleggen. SDI's zijn geen 'duurzame beleggingen' in de zin van de Europese Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR).

Beleggingen per Duurzaam Ontwikkelingsdoel in 2024 (x € mln.)

SDG 11: Duurzame steden en gemeenschappen	953	
SDG 7: Betaalbare en duurzame energie	845	
SDG 3: Goede gezondheid en welzijn	637	
SDG 9: Industrie, innovatie en infrastructuur	202	
SDG 4: Kwaliteitsonderwijs	33	
SDG 2: Geen honger	29	
SDG 6: Schoon water en sanitair	26	
SDG 12: Verantwoorde consumptie en productie	25	
SDG 10: Ongelijkheid verminderen	17	
SDG 1: Geen armoede	16	
SDG 8: Eerlijk werk en economische groei	6	
SDG 15: Leven op het land	5	
SDG 13: Klimaatactie	1	
SDG 14: Leven onder water	0	

⁶ Meer informatie over dit raamwerk op de website van het [SDI Asset Owner Platform](#). APG heeft het SDI Asset Owner Platform in 2020 samen met drie andere internationale beleggers opgericht. Het platform stelt met gebruik van kunstmatige intelligentie vast of en hoeveel bedrijven met hun producten en diensten bijdragen aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen.

SDI's per beleggingscategorie in 2024

	SDI's (x € mln.)	% SDI's van belegd vermogen beleggings- categorie
Vastgoed	€610	38%
Aandelen ontwikkelde markten	€486	14%
Credits	€473	19%
Nederlandse hypotheken	€425	44%
Hedgefondsen	€267	26%
Private equity	€199	13%
Staatsobligaties	€183	9%
Aandelen opkomende markten	€117	10%
Obligaties opkomende markten	€27	3%
Overig	€6	n/a

Verzekeringen tegen natuurrampen

Via APG beleggen we in verzekeringen tegen natuurrampen. Dit betreft vooral verzekeringen die dekking bieden bij economische schade veroorzaakt door orkanen, aardbevingen en ander extreem natuurgeweld. De beleggingen zijn gespreid over landen en verschillende soorten rampen.

Grote natuurrampen kunnen aanzienlijke economische schade veroorzaken. Verzekeraars die hiervoor dekking bieden moeten daarom veel kapitaal aanhouden. In ruil voor het overnemen van een deel van het geaccepteerde risico ontvangen we een premie. Zo kunnen verzekeraars kapitaal vrijmaken voor het verkopen van nieuwe verzekeringen. Dit vergroot de beschikbaarheid van verzekeringen voor gezinnen en bedrijven. Dit type beleggingen draagt bij aan SDG 11: Duurzame steden en gemeenschappen.

Bovengemiddeld duurzaam vastgoed

Een groot deel van onze SDI's bestaat uit vastgoed. Per eind 2024 hebben we hier € 610 miljoen in belegd. Vastgoed wordt beoordeeld als een SDI als het in lijn is met de reductiepaden van de Carbon Risk Real Estate Monitor (CRREM). Hiermee dragen we fors bij aan SDG 11: Duurzame steden en gemeenschappen.

Voor onze vastgoedbeleggingen is de doelstelling dat in 2030 minimaal 75% van de portefeuille in lijn is met de reductiepaden van CRREM. Voor beleggingen die hieraan in 2030 nog niet voldoen, willen we dat er een concreet plan is om dit binnen een redelijke termijn te bereiken. Dit is in lijn met het Klimaatakkoord van Parijs.

Werken aan een inclusieve stad

SPW wil bijdragen aan een stad die aan iedereen plaats biedt. De woningcorporaties beheren ruim een kwart van de Nederlandse woningvoorraad. Via APG beleggen we onder andere in sociale obligaties van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en de Nederlandse Waterschapsbank (NWB). Zij verstrekken daarmee op hun beurt leningen aan de woningcorporaties voor de bouw van nieuwe huurwoningen, investeringen in wijkvoorzieningen en het verduurzamen van woningen.

SPW verstrekt ook ongeveer € 47 miljoen aan directe leningen aan de Nederlandse woningcorporaties. Hiervoor is in 2019 een online platform opgericht onder de naam LIST Amsterdam. APG heeft daaraan een belangrijke bijdrage geleverd. Het platform koppelt de geldvraag van woningcorporaties aan geldverstrekking door pensioenfondsen. Hierdoor komen corporaties makkelijker aan financiering voor verduurzaming, de bouw van nieuwe woningen en investeringen in de leefbaarheid. Deze beleggingen leveren een stabiel en langjarig rendement op.⁷ De obligaties en directe leningen voor woningcorporaties dragen bij aan SDG 11: Duurzame steden en gemeenschappen.

SPW belegt via APG in Nederlandse hypotheekleningen. Dit helpt woningzoekenden een hypotheek voor de koop of verduurzaming van hun woning af te sluiten. Eind 2024 omvatte onze portefeuille € 957 miljoen aan Nederlandse hypotheekleningen. We beleggen in hypotheekleningen van Rabobank-dochter Vista Hypotheek. Ook beleggen we in hypotheekleningen van MUNT Hypotheek, via het platform DMFCO, een onafhankelijke vermogensbeheerder van Nederlandse hypotheekleningen. We zien dit als solide beleggingen in de Nederlandse woningmarkt met een stabiel rendement.

In december 2024 kondigde SPW aan te gaan beleggen in betaalbare huurwoningen in het middensegment. Met Amvest willen we zo'n € 900 miljoen gaan investeren in een nieuwe vastgoedportefeuille. Zo willen we helpen de doorstroming op de Nederlandse woningmarkt te verbeteren. De nadruk ligt op betaalbare en duurzame huurwoningen die aantrekkelijk zijn voor starters, senioren en woningzoekenden met middeninkomen.

Obligaties met duurzaam oogmerk

Onder onze SDI's bevinden zich veel obligaties met een duurzaam oogmerk. We onderscheiden:

- groene obligaties voor de financiering van duurzame projecten;
- sociale obligaties voor de financiering van maatschappelijke projecten;
- duurzame obligaties voor de financiering van een combinatie van duurzame en maatschappelijke projecten;

⁷ Leningen aan woningcorporaties voor het uitvoeren van hun publieke taak, zoals het bouwen van sociale huurwoningen, worden geborgd door de staat via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW).

- sustainability-linked bonds (SLB's) waarbij de uitgever belooft vooraf gestelde duurzame doelstellingen te realiseren.

Aan beleggingen in obligaties met een duurzaam oogmerk stellen we dezelfde eisen wat betreft risico, rendement en kosten als aan andere beleggingen.⁸ Eind 2024 hadden we € 455 miljoen belegd in obligaties met een duurzaam oogmerk. Hiermee dragen we vooral bij aan SDG 7: Betaalbare en duurzame energie, SDG 11: Duurzame steden en gemeenschappen, en SDG 9: Industrie, Innovatie en Infrastructuur.

Onze beleggingen in obligaties met duurzaam oogmerk (x € mln.)

2024	Groen € 391 miljoen	Sociaal € 33 miljoen	Duurzaam € 26 miljoen	SLB € 5 miljoen
€ 455 miljoen				
2023	€ 554 miljoen			
2022	€ 498 miljoen			
2021	€ 548 miljoen			
2020	€ 429 miljoen			
2019	€ 342 miljoen			

Vergroening met behulp van staatsobligaties

Duitsland streeft naar netto-nul-uitstoot van broeikasgassen in 2045. Dit wil de overheid onder andere bereiken door groene staatsobligaties uit te geven. Via APG belegden we in een Duitse groene staatsobligatie. De opbrengsten hiervan worden onder meer gebruikt voor de vergroening van transport, de industrie, land- en bosbouw en voor de bescherming en het herstel van biodiversiteit. Duitsland draagt hiermee bij aan diverse groene doelstellingen van de Europese Unie.

8 Op de website van APG staat [toegelicht](#) hoe onze vermogensbeheerder bepaalt of een obligatie wordt aangemerkt als een 'obligatie met een duurzaam oogmerk'. Uitgangspunt is de SDI-taxonomie.

4. Omgaan met klimaatverandering

Klimaatverandering raakt de toekomst van deelnemers én heeft gevolgen voor onze beleggingen. We willen dat partijen waarin we beleggen maatregelen nemen om de uitstoot van broeikasgassen te beperken en een plan hebben voor de overgang naar een klimaatneutrale economie.

Klimaatverandering is een van de grootste uitdagingen van onze tijd. De gevolgen zijn nu al zichtbaar en nemen in de toekomst in ernst en schaal toe. Ook voor ons pensioenfonds is klimaatverandering een groot risico. Bedrijven en vastgoed waarin we investeren zijn niet toekomstbestendig als ze niet tijdig hun bedrijfsmodel aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering en stappen zetten om over te schakelen op CO₂-arme energiebronnen.

We streven ernaar onze beleggingsportefeuille in lijn te brengen met de afspraken van het Klimaatakkoord van Parijs (2015). Hierin is afgesproken dat in 2050 de wereldwijde stijging van de temperatuur onder 2°C (en liever nog 1,5°C) moet blijven. We hebben de ambitie de opwarming van de aarde te helpen beperken tot 1,5°C (ten opzichte van de pre-industriële tijd). Voor Nederland zijn deze afspraken verder uitgewerkt in het nationale Klimaatakkoord.

Transparant over klimaatimpact

SPW belegt in de hele wereld in verschillende sectoren. Doordat onze beleggingen worden gespreid, verwachten we dat de gevolgen van klimaatverandering en de energietransitie zich voor onze portefeuille geleidelijk doen gelden. Tegelijkertijd kan voor bepaalde landen, bedrijven of sectoren de impact groot zijn.

We maken daarbij onderscheid tussen:

- **fysieke risico's**, die ontstaan door extreem weer of veranderde weerspatronen, zoals overstromingen en droogte;
- **transitierisico's**, die samenhangen met de overgang naar hernieuwbare energiebronnen, zoals strenger beleid, nieuwe technologie en veranderende marktvorkeuren.

Om de klimaatrisico's te beheersen, brengt APG klimaatrisico's in kaart en nemen we samen met onze vermogensbeheerder maatregelen om die te verminderen. Op onze website [rapporteren](#) we over klimaatrisico's volgens de structuur van het raamwerk van de [Task Force on Climate-related Financial Disclosures](#) (TCFD).

Klimaatcommitment

Investeer in de energietransitie, wees transparant over de CO₂-uitstoot van je beleggingen en neem maatregelen om die te beperken. Die opdracht legden SPW en andere Nederlandse financiële instellingen zichzelf in 2019 op door ondertekening van het [Commitment van de financiële sector aan het Klimaatakkoord](#) (ook wel het Klimaatcommitment genoemd). Hiermee sloot de sector zich vrijwillig aan bij het nationale Klimaatakkoord.

In 2024 werkte SPW het [Klimaatactieplan](#) bij. Hierin hebben we doelstellingen geformuleerd voor de afname van de CO₂-voetafdruk van onze beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties. Ook hebben we daarin een doelstelling opgenomen voor het verduurzamen van onze vastgoedportefeuille.

De ondertekenaars van het Klimaatcommitment hebben afgesproken dat de financiële sector bijdraagt aan de financiering van de energietransitie. In het nationale Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt over verduurzaming van vijf sectoren, waaronder de gebouwde omgeving. SPW draagt daar onder andere aan bij door onze beleggingen in bovengemiddeld duurzaam vastgoed (zie ook hoofdstuk 3).

CO₂-voetafdruk

In 2024 was de absolute CO₂-voetafdruk van onze beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties (scope 1 en 2) 49% lager dan in het peiljaar 2019 (2023: -35%).⁹ Onze doelstelling is dat in 2025 de absolute CO₂-voetafdruk van onze aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuille 30% lager is dan in 2019; in 2030 willen we dat de afname 50% is. Voor het sturen op de CO₂-uitstoot kijken we naar de directe uitstoot (scope 1) en de uitstoot die samenhangt met de inkoop van energie door bedrijven (scope 2).

Onze CO₂-voetafdruk corrigeren we voor onttrekkingen en stortingen. Dit betekent dat het reductiepercentage niet wordt beïnvloed door geld dat wordt gestort of onttrokken aan de beleggingscategorieën aandelen en bedrijfsobligaties. In de periode 2019-2024 is per saldo geld onttrokken uit vooral aandelen. Hierdoor is de absolute CO₂-voetafdruk van deze beleggingscategorie sterker afgenomen dan zonder deze onttrekkingen het geval zou zijn geweest. Zonder correctie kwam de reductie voor aandelen en bedrijfsobligaties eind 2024 uit op 66%.

We zien de grootste afname van de CO₂-voetafdruk binnen de portefeuille bedrijfsobligaties. Deze afname komt zowel door een daling van de CO₂-emissies van de bedrijven in de benchmark als door de actieve keuzes van de portefeuillemanagers.

SPW rapporteert ook de CO₂-voetafdruk van de beleggingen in vastgoed, staatsobligaties, private equity en woonhypotheken. We rapporteren hiermee de CO₂-uitstoot over 87% van de totale portefeuille. Voor het vaststellen van de CO₂-voetafdruk kijken we zowel naar scope 1 en scope 2 als naar scope 3 (indirecte uitstoot in de waardeketen). Hoe we de CO₂-voetafdruk van onze beleggingen berekenen lichten we verder toe op onze [website](#).

Druk uitoefenen op grote uitstoters

SPW neemt via APG deel aan Climate Action 100+ (CA100+), dat druk uitoefent op bedrijven die wereldwijd de meeste CO₂ uitstoten. Grote beleggers kunnen druk uitoefenen omdat ze hun krachten bundelen. We willen dat deze bedrijven concrete doelen stellen, volgens een duidelijk tijdspad, die aansluiten bij 'Parijs'.

Mede namens SPW neemt APG deel aan de Dutch Climate Coalition (DCC), een samenwerking van Nederlandse financiële instellingen die bedrijven met een grote klimaatimpact aanspreekt op hun bijdrage aan de klimaatdoelstellingen van Parijs.

SPW hanteert strengere criteria voor het stemmen over klimaat bij energiebedrijven en andere bedrijven met een grote klimaatimpact:

- We stemmen alleen voor de (her)benoeming van de voorzitter van de Raad van Bestuur of Raad van Commissarissen als zij doelstellingen hebben gesteld in lijn met een 1,5-gradenpad en volledig en transparant zijn over hun CO₂-uitstoot.

- We stemmen alleen in met beloningsvoorstellen als meetbare duurzaamheidsdoelstellingen deel uitmaken van de beloning.
- We stemmen alleen voor het klimaatplan van een bedrijf als aan een aantal voorwaarden is voldaan, waaronder een strategie die aantoonbaar in lijn is met het Klimaatakkoord van Parijs om de wereldwijde opwarming te beperken tot 1,5°C.
- We steunen in beginsel klimaatresoluties ingediend door aandeelhouders, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om dat niet te doen.

Ons volledige [stembeleid](#) is gepubliceerd op de SPW-website.

Wat doen we in de olie- en gassector?

Klimaat is een van de focusthema's van ons beleid voor Maatschappelijk Verantwoord Beleggen. We willen onze beleggingen in lijn brengen met de afspraken in het Klimaatakkoord van Parijs. De olie- en gassector speelt daarin een belangrijke rol.

Sinds eind 2020 zijn onze beleggingen in bedrijven in de energiesector afgenomen van € 344 miljoen tot € 113 miljoen per eind 2024. Het gaat dan om beleggingen in aandelen (zowel ontwikkelde als opkomende markten), bedrijfsobligaties, obligaties in opkomende landen en private equity. In deze beleggingscategorieën verminderde het percentage beleggingen in de energiesector in diezelfde periode van 4% naar 1%.

De afname is vooral te verklaren door eerdere aanscherping van de klimaatcriteria in ons insluitingsbeleid. Als gevolg hiervan werd in voorgaande jaren al een groot aantal olie- en gasbedrijven verkocht. Ook hebben we beleggingen in bedrijven die hun omzet deels uit kolenmijnen (> 5%) of teerzanden (>1%) halen verkocht. In 2024 verkochten we onder andere Jardine Matheson Holdings, Astra International en Franco-Nevada.

Via de Dutch Climate Coalition (DCC) voeren we engagement met enkele olie- en gasbedrijven. Concreet vragen we ze hun activiteiten in lijn te brengen met het beperken van de opwarming van de aarde met maximaal 1,5 °C. Zo voert APG engagement met het Noorse olie- en gasbedrijf Aker BP. De CO₂-reductiestrategie van het bedrijf is vooral gericht op het verminderen van de uitstoot van de eigen activiteiten (scope 1 en 2). Met dit engagement sporen we het bedrijf aan om ook de CO₂-uitstoot in de waardeketen (scope 3) mee te nemen in zijn strategie. Helaas heeft Aker BP tot dusver nog geen reductiedoelstellingen geformuleerd voor scope 3-emissies. Het bedrijf heeft wel stappen gezet op het gebied van koolstofafvang en -opslag (carbon capture and storage, CCS). Bij deze technologie wordt CO₂ onder de grond opgeslagen. Het bedrijf kreeg in de afgelopen jaren twee vergunningen om uitgeputte olie- en gasvelden te gebruiken voor CCS.

⁹ De CO₂-voetafdruk is berekend op basis van de aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuilles eind 2024. Bij de berekening wordt de uitstoot van andere broeikasgassen (zoals methaan) omgerekend naar de broeikasgaswerking van CO₂. Dit wordt CO₂-equivalent (CO₂e) genoemd.

Beleggen in SDG 7: Betaalbare en duurzame energie

Eind 2024 belegden we € 845 miljoen in het Duurzame Ontwikkelingsdoel 'Betaalbare en duurzame energie'. Door hierin te beleggen, verminderen we klimaatrisico's in onze beleggingsportefeuille en dragen we bij aan de energietransitie. Zo beleggen we in bedrijfsobligaties van het Portugese nutsbedrijf EDP, dat de opbrengsten investeert in wind- en zonne-energie.

Elektriciteitsproductie met lage CO₂-uitstoot

SPW belegt via APG in Iberdrola, een van de grootste elektriciteitsproducenten ter wereld. Het Spaanse bedrijf past bij de elektriciteitsproductie CO₂-arme technieken toe, zoals opwek uit hernieuwbare bronnen en kernenergie. Dankzij deze aanpak had in 2024 ongeveer 80% van de elektriciteitsproductie van het energiebedrijf een lage CO₂-uitstoot. Het bedrijf heeft plannen om nieuwe capaciteit van hernieuwbare energie te blijven toevoegen om de CO₂-uitstoot verder omlaag te brengen. Onze belegging in Iberdrola draagt bij aan SDG 7: Betaalbare en duurzame energie.

5. Streven naar behoud van biodiversiteit

Biodiversiteit gaat over alles wat leeft. Dat leven staat onder druk. Wat slecht nieuws is voor de natuur én voor onze toekomstige welvaart, want veel sectoren zijn direct of indirect afhankelijk van de variatie aan planten, dieren en insecten. Daarom willen we de negatieve impact van onze beleggingen verkleinen, bijdragen aan oplossingen en onderzoeken hoe de bedrijven waarin we beleggen blootgesteld zijn aan biodiversiteitsrisico's.

Verlies van biodiversiteit heeft impact op voedselzekerheid, brengt gezondheidsrisico's met zich mee, bedreigt inheemse culturen en beïnvloedt mogelijk het klimaat en de economische activiteiten van bedrijven. De risico's van biodiversiteitsverlies voor de beleggingsportefeuille brengen we verder in kaart. Voor risicosectoren, zoals voedsel- en landbouwbedrijven, willen we strengere beoordelingscriteria invoeren. Met onze beleggingen willen we bijdragen aan bedrijfsmodellen en innovatieve oplossingen voor het behoud van biodiversiteit, circulariteit en het tegengaan van ontbossing.

In 2024 voegden we criteria voor klimaat en biodiversiteit toe aan het uitsluitingsbeleid voor staatsobligaties. We sluiten staatsobligaties uit van landen waarvan de prestaties op deze gebieden sterk achterblijven.

Namens ons ondersteunt APG het [Partnership for Biodiversity Accounting Financials](#) (PBAF). Dit samenwerkingsverband ontwikkelt een gezamenlijke methodiek om de impact van beleggingen op biodiversiteit te kunnen meten en rapporteren. Onze vermogensbeheerder is ook verbonden aan de [Taskforce on Nature-related Financial Disclosures](#) (TNFD) en ondertekende de [Finance for Biodiversity Pledge](#). De deelnemende partijen zeggen toe via hun beleggingen bij te dragen aan het behoud van biodiversiteit, onder andere door samen te werken en engagement te voeren met bedrijven waarin ze beleggen.

Biodiversiteitsrisico's in de portefeuille

Met behulp van de tool ENCORE (Exploring Natural Capital Opportunities, Risks and Exposure) brengt onze vermogensbeheerder APG in kaart wat de 'biodiversiteitsimpact' van onze beleggingsportefeuille is. Tegelijkertijd kan biodiversiteitsverlies ook bedrijfsprocessen verstoren en de financiële positie van bedrijven beïnvloeden. Bijvoorbeeld omdat een bedrijf natuurlijke hulpbronnen, zoals grondwater, nodig heeft in zijn productieproces en daardoor afhankelijk is van de natuur. Met de ENCORE-tool maakt APG ook een begin met het in kaart brengen van deze afhankelijkheden en mogelijke financiële risico's in onze beleggingsportefeuille. Deze inzichten kunnen we gebruiken wanneer we met bedrijven in gesprek gaan over biodiversiteit.

SPW steunt duurzaam beleggen met PRI-initiatief SPRING

Via APG is SPW een actieve aandeelhouder binnen het SPRING-initiatief van Principles for Responsible Investment (PRI), dat beleggers samenbrengt om bedrijven te ondersteunen bij het verminderen van ontbossing en landdegradatie vóór 2030. PRI brengt beleggers bij elkaar om bedrijven, zoals AB Volvo en Banco Bradesco, aan te sporen tot verantwoorde keuzes die bijdragen aan een betere biodiversiteit en duurzame groei. We hopen zo een actieve bijdrage te leveren aan de bescherming van belangrijke natuurgebieden zoals de Amazone.

6. Mensenrechten

We willen dat bedrijven en overheden waarin we beleggen de mensenrechten respecteren. Voor ons is dat een randvoorwaarde om 'goed voor elkaar' te kunnen zijn.

Mensenrechten in ons beleid

Het is onze ambitie dat alle bedrijven en landen de mensenrechten respecteren. Dat is niet alleen uit menselijk oogpunt belangrijk, maar ook vanuit het oogpunt van onze beleggingen. Een bedrijf dat betrokken is bij schending van mensenrechten loopt ook financieel risico, bijvoorbeeld door vertraging, uitval, rechtszaken, boetes en reputatieschade. Dat kan leiden tot een lager rendement op onze belegging.

Samen met APG hebben we criteria ontwikkeld om bedrijven waarin we kunnen beleggen te beoordelen op hun mensenrechtenprestaties. We nemen mensenrechten mee in onze beleggingskeuzes door:

- mensenrechtencriteria op te nemen in ons insluitingsbeleid (zie ook hoofdstuk 2);
- bedrijven aan te spreken op respect voor mensenrechten en de rechten van werknemers;
- uitoefening van ons stemrecht;
- niet te beleggen in staatsobligaties van landen waarvoor een bindend wapenembargo van de VN-Veiligheidsraad of de EU geldt; ook kijken we scherper naar landen die mogelijk de burgerrechten schenden.

In ons stembeleid richten we ons op de manier waarop bedrijven omgaan met mensenrechtenrisico's, op basis van de Core Social Indicators (CSI). De CSI beoordelen de mate waarin bedrijven mensenrechtenrisico's en -effecten vaststellen, inschatten en integreren. Ook stellen deze indicatoren concrete, meetbare verwachtingen vast op het gebied van klachtenmechanismen voor werknemers, gezondheid en veiligheid, leefbare lonen, werktijden en collectieve onderhandelingen.

IMVB-convenant

SPW nam deel aan het convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB). Hierin maakte de Nederlandse pensioensector afspraken met de overheid, vakbonden en maatschappelijke organisaties om misstanden te voorkomen bij bedrijven waarin wordt belegd. Na vier jaar intensieve samenwerking liep het convenant eind 2022 af. SPW blijft de afspraken van het IMVB-convenant wel volgen.

Inzicht in mensenrechtenprestaties

APG is een van de initiatiefnemers van de [Corporate Human Rights Benchmark](#) (CHRB). De CHRB vergelijkt de mensenrechtenprestaties van bedrijven in sectoren waar de risico's groot zijn en is een belangrijke bron van informatie over bedrijven waarin we (kunnen) beleggen. Ook geeft de benchmark informatie die we kunnen gebruiken als we met bedrijven in gesprek gaan over mensenrechten. De CHRB maakt inmiddels deel uit van de World Benchmarking Alliance (WBA).

In 2024 sprak onze vermogensbeheerder met 42 bedrijven over mensenrechten. Waar nodig voert APG gesprekken met bedrijven waarin we beleggen om goede en veilige arbeidsomstandigheden onder de aandacht te brengen. In 2024 sprak APG met 22 bedrijven over arbeidsnormen, zoals veiligheid op het werk en het recht van werknemers om zich te verenigen.

Arbidsomstandigheden: engagement met MSA Safety over PFAS

MSA Safety is een leverancier van veiligheidsuitrusting. Ongeveer 50% van de inkomsten van dit bedrijf is afkomstig uit de productie en verkoop van brandbestrijdingsmiddelen. Binnen de brandveiligheidssector zijn er rechtszaken geweest over het mogelijke verband tussen PFAS in brandbestrijdingsapparatuur en nadelige effecten op de menselijke gezondheid, zoals kanker.

APG is sinds 2021 in gesprek met MSA Safety over PFAS. In die tijd begonnen leveranciers nieuwe materialen aan te bieden om PFAS uit brandweerpakken te verwijderen. Het duurt echter enkele jaren voordat regelgevers en brandweerkorpsen deze nieuwe materialen goedkeuren. Wij willen begrijpen hoe MSA Safety van plan is om schadelijke stoffen uit de toeleveringsketen te verwijderen. Dit is in de eerste plaats belangrijk voor de veiligheid en gezondheid van mensen die met hun uitrusting werken. Voor ons als belegger is het daarnaast relevant omdat het bedrijf anders het risico loopt te worden betrokken bij rechtszaken. We achten dit risico voor MSA Safety als distributeur echter beperkt. Eind 2024 heeft MSA Safety zich ertoe verbonden een alternatief materiaal te vinden voor de binnenvoering van brandweerpakken.

7. Goed bestuur

Om verantwoord te kunnen ondernemen, moet het bestuur van een bedrijf op orde zijn. APG besteedt dan ook veel aandacht aan goed bestuur bij de bedrijven waarin we beleggen.

Goed ondernemingsbestuur (corporate governance) en verantwoord beleggen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Zonder goed bestuur, een goede bedrijfsvoering en een goede relatie met aandeelhouders en andere stakeholders, kunnen bedrijven niet succesvol inzetten op duurzame verandering. Ook vanuit het oogpunt van beleggers is goed bestuur een belangrijk thema, want het zorgt voor vertrouwen in de besluitvorming en de continuïteit van het bedrijf. We geloven dat verantwoord beleggen en goed bestuur bijdragen aan het risico-gecorrigeerde rendement van onze beleggingsportefeuille én aan een duurzame wereld.

Onze verwachtingen voor goed bestuur hebben we omschreven in het [SPW Corporate Governance Raamwerk](#), dat is na te lezen op onze website.

Uitoefenen van aandeelhoudersrechten

APG stemde in 2024 namens SPW over bijna 44.000 voorstellen en resoluties. Ons [stembeleid](#) geeft een duidelijke richting voor stemmingen op algemene aandeelhoudersvergaderingen (AVA's) van bedrijven. We kunnen aan zoveel stemmingen meedoen omdat voor reguliere agendapunten een stemadviesbureau namens ons stemt op basis van ons beleid. Bij voorstellen of stemmingen die nadere bestudering of speciale aandacht vragen, brengt APG namens SPW zelf een stem uit. Via een online platform dat APG samen met International Shareholder Services heeft ontwikkeld, maken we onze stem op AVA's na afloop openbaar en geven we deelnemers en andere stakeholders inzicht in hoe we ons stemrecht gebruiken. Op een [dashboard](#) op de SPW-website is op te zoeken hoe we hebben gestemd op aandeelhoudersvergaderingen.

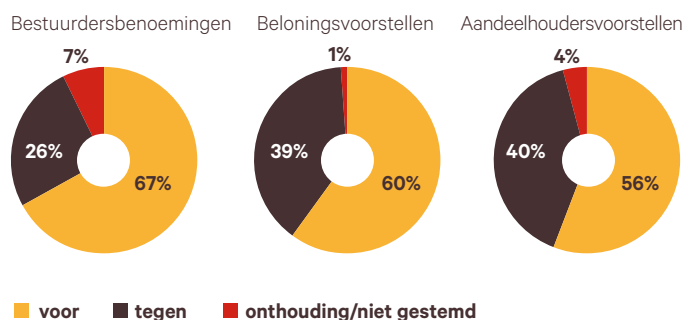
Bestuurdersbeloningen en -benoemingen en duurzaamheid zijn voor SPW de belangrijkste onderwerpen op aandeelhoudersvergaderingen. In 2024 hebben we ons stembeleid verder aangescherpt. De reikwijdte is uitgebreid: bij bedrijven met een hoge duurzaamheidsimpact die niet aan onze verwachtingen voldoen kan, als bestuurders niet ter stemming staan, ook tegen de jaarrekening of goedkeuring van de externe accountant worden gestemd.

SPW vindt dat de verhouding tussen de geleverde prestatie en de variabele beloning voor topbestuurders passend moet zijn. We verwachten van bedrijven waarin we beleggen dat ze in het jaarverslag duidelijk maken hoe de beloning voor bestuurders wordt vastgesteld, wat de doelstellingen zijn en welke prestaties moeten worden behaald voordat een beloning of bonus wordt uitbetaald. Bij bedrijven met een grote klimaatimpact stemmen we tegen het beloningsbeleid als daarin geen link wordt gelegd met ESG-doelstellingen.

Bij het stemmen over bestuurders besteden we aandacht aan de diversiteit in het bestuur. We zien graag dat het bestuur een afspiegeling is van de maatschappij. Ook willen we dat bestuurders onafhankelijk zijn en voldoende kennis hebben. Dit proberen we te sturen door voor of tegen de (her)benoeming van kandidaten te stemmen.

In 2024 stemden we over ongeveer 1.500 resoluties ingediend door aandeelhouders. Bij 53% van de resoluties stemden we vóór het management, bij 45% was dit een stem tegen. We maken bij het stemmen over voorstellen van aandeelhouders een doordachte afweging. Het kan zijn dat we het wel eens zijn met het doel van een voorstel, maar niet met de manier waarop dat moeten worden behaald. Ook bieden voorstellen soms te weinig ruimte aan het bestuur om zelf keuzes te maken. In die gevallen kan het zijn dat we tegen een aandeelhoudersvoorstel stemmen. Soms dient APG zelf mede namens ons een aandeelhoudersvoorstel in.

Hoe hebben wij in 2024 gestemd?

8. Vooruitblik 2025

SPW werkt dag in, dag uit aan een goed en verantwoord pensioen voor onze deelnemers. We luisteren daarbij goed naar onze deelnemers en houden rekening met wet- en regelgeving en afspraken waaraan we ons hebben gecommitteerd. Zo zorgen we nu en in de toekomst goed voor elkaar.

Het huidige beleid van SPW voor Maatschappelijk Verantwoord Beleggen geldt voor de jaren 2021-2025. Dit betekent dat het tijd is voor een nieuw beleid. We zijn dat al aan het ontwikkelen: in 2025 stellen we het MVB-beleid 2026-2030 op.

Hierbij betrekken we de resultaten van het meest recente deelnemersonderzoek. We omarmen wat de pensioendeelnemers waarderen en belangrijk vinden en kijken waar we ons beleid eventueel kunnen bijsturen. Deelnemers gaven bijvoorbeeld aan investeringen in betaalbare woningen belangrijk te vinden. Daar hebben we al stappen in gezet – met onder andere een aangekondigde investering van 900 miljoen euro. Ook zien we dat deelnemers meer transparantie zouden willen over het behaalde rendement en hoe de MVB-thema's daaraan hebben bijgedragen. We zijn aan het onderzoeken hoe we dit kunnen verwerken in ons nieuwe beleid.

Naast de onderzoeksresultaten houden we ook rekening met de uitkomsten van een materialiteitsanalyse die we hebben uitgevoerd. Input van onze stakeholders is waardevol bij het vaststellen van de uitgangspunten van het MVB-beleid.

Transparantie is ook van belang als het gaat om het in kaart brengen van ESG-risico's. We zijn hiervoor een risicoraamwerk aan het ontwikkelen; in 2025 gaan we (meetbare) indicatoren vaststellen. De Nederlandsche Bank, onze toezichthouder, heeft in 2024 aangegeven eraan te hechten dat de pensioenfondsen ESG-risico's onderkennen en meten. Daaraan geven we gehoor.

SPW blijft zich verbinden aan het Klimaatcommitment van de financiële sector, dat onderdeel is van het Nederlandse Klimaatakkoord. We houden de voortgang van de implementatie van afspraken in de gaten. Als er nieuwe inzichten komen, ondernemen we daarop zo snel en effectief mogelijk actie.

We zijn blij dat we de afgelopen jaren mooie resultaten hebben geboekt met onze bijdrage aan de vermindering van de CO₂-uitstoot. Daar zullen we op voortbouwen in ons nieuwe beleid.

Een belangrijk element in ons MVB-beleid blijft het uitsluiten van bepaalde beleggingen. Voor staatsobligaties hebben we in 2024 het uitsluitingsbeleid aangescherpt, met onder andere extra criteria voor biodiversiteit, klimaat en goed bestuur. In de loop van 2025 gaan we dit strengere beleid breder toepassen: niet alleen op staatsobligaties maar ook op ondernemingen die voor 50% of meer eigendom zijn van de overheid die we uitsluiten.

Er staat al met al veel op stapel. We zien het als onze verantwoordelijkheid om hierover duidelijk te communiceren met de pensioendeelnemers en onze andere stakeholders – onder meer via onze website en met nieuwsbrieven. Op die manier hopen we de belanghebbenden te blijven betrekken bij ons beleid en het draagvlak ervoor verder te versterken.

Bijlage

Gebruikte afkortingen

APG	De uitvoeringsorganisatie van SPW, onder andere verantwoordelijk voor het vermogensbeheer	PBAF	Partnership for Biodiversity Accounting Financials; samenwerking van financiële instellingen die werkt aan een internationale standaard voor het meten en rapporteren over de impact van investeringen op biodiversiteit
AVA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders	PCAF	Partnership for Carbon Accounting Financials; internationale standaard voor het meten van de CO ₂ -voetafdruk van beleggingen
CA100+	Climate Action 100+; een samenwerkingsverband van beleggers die druk uitoefenen op bedrijven die wereldwijd de meeste CO ₂ uitstoten	PRI	Principles for Responsible Investing; wereldwijde vereniging van pensioenfondsen, vermogensbeheerders en bedrijven die verantwoord beleggen willen bevorderen
CHRB	Corporate Human Rights Benchmark; vergelijkt mensenrechtenprestaties van bedrijven in sectoren waar het risico op betrokkenheid bij schendingen groot is. APG is mede-oprichter. De CHRB maakt inmiddels deel uit van de World Benchmarking Alliance (WBA)	SDG	Sustainable Development Goals; de Duurzame Ontwikkelingsdoelen zoals opgesteld door de Verenigde Naties in 2015
CO₂	Kool dioxide; het belangrijkste broeikasgas	SDI	Sustainable Development Investment; een belegging die aantrekkelijk is uit financieel oogpunt én bijdraagt aan het realiseren van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen
CRREM	Carbon Risk Real Estate Monitor; wereldwijde methode om te bepalen of een vastgoedobject voldoet aan het Klimaatverdrag van Parijs	SFDR	Sustainable Finance Disclosure Regulation; Europese wetgeving die voorschrijft waaraan de informatievervalsing van pensioenfondsen over de duurzaamheid van hun beleggingen moet voldoen
DCC	Dutch Climate Coalition; een samenwerking van Nederlandse financiële instellingen - waaronder APG - die bedrijven met een grote klimaatimpact aanspreekt op hun bijdrage aan de klimaatdoelen van Parijs	SLB	Sustainability-linked bond; obligatie waarbij de uitgever belooft vooraf bepaalde duurzame doelstellingen te behalen. Lukt dat niet, dan krijgen beleggers een extra rentevergoeding
ENCORE	Exploring Natural Capital Opportunities, Risks and Exposure; online tool die organisaties helpt hun blootstelling aan natuurgerelateerde risico's, afhankelijkheden van en impact op de natuur te onderzoeken.	TCFD	Task Force on Climate-related Financial Disclosures; standaard voor het rapporteren over de impact van klimaatverandering op bedrijven en beleggingsportefeuilles
ESG	Environmental, Social and Governance; milieu, maatschappij en goed ondernemingsbestuur - onderwerpen waarvoor aandacht is bij verantwoord beleggen	TNFD	Taskforce on Nature-related Financial Disclosures
ICGN	International Corporate Governance Network; een internationale organisatie voor de ontwikkeling van normen voor goed ondernemingsbestuur	UNGC	UN Global Compact; VN-initiatief om bedrijven te stimuleren duurzaam en sociaal verantwoord beleid te voeren en verslag uit te brengen over de implementatie ervan.
IMVB	Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen; in het IMVB-convenant hebben Nederlandse pensioenfondsen afspraken gemaakt over het voorkomen van misstanden bij bedrijven waarin ze beleggen. Het convenant liep eind 2022 af	VBDO	Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling
MVB	Maatschappelijk Verantwoord Beleggen	WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling; de OESO heeft richtlijnen opgesteld voor verantwoord internationaal ondernemen		

2024

**Maatschappelijk
Verantwoord Beleggen
Verslag**

Juni 2025

